

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/99/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8314206777
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8314206777.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35724803, zastúpeného advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava proti odporcovi: J. L., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom J. XXX, XXX XX H., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: J., zastúpeného JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava, o zaplatenie 665,25 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 16.12.2014 č.k. 18C 194/2014-62 a námietke neprípustnosti vedľajšieho účastníctva takto jednohlasne

rozhodol:

Pripúšťa vedľajšie účastníctvo Občianskeho združenia J. na strane odporcu.

Potvrďuje rozsudok vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka.

Vedľajšiemu účastníkovi sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania pozostávajúca z trov právneho zastúpenia v sume 16,69 eur a žalobca je povinný ju zaplatiť do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia do rúk alebo na účet advokáta JUDr. Patrika Podhorského.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 133,02 eur s 9 % úrokom z omeškania od 11.06.2011 do zaplatenia, v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti návrh zamietol. Odporcovi náhradu trov konania vo vzťahu k navrhovateľovi nepriznal. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy právneho zastúpenia vo výške 89,12 eur, do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Výrok o trovách konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi odôvodnil ust. § 142 ods. 3 O.s.p. a vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 89,12 eur.

Podaním doručeným súdu 06.02.2015 žalobca podal námietku neprípustnosti vedľajšieho účastníctva. Navrhol, aby súd na oznámenie združenia o vstupe do konania bez súhlasu odporcu neprihliadal a združenie ako vedľajšieho účastníka do konania nepripustil. Keďže združenie súhlas ku dňu podania námietky neprípustnosti vedľajšieho účastníctva nepredložilo, navrhovateľ zastáva názor, že nesplnilo podmienky na vznik vedľajšieho účastníctva.

Odvolací súd rozhodol tak, že pripúšťa vedľajšie účastníctvo Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov na strane odporcu. K námietkam uvedeným navrhovateľom treba uviesť, že novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z.z. bola s účinnosťou od 15.10.2008 zavedená druhá skupina subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. Nové ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. však práve v prípade právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľa nevyžaduje preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu. Cieľom navrhovanej úpravy je vychádzajúc z dôvodovej správy rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých

existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku sporu. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne.

Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nestanovuje, že združenia na ochranu spotrebiteľov musia mať právo vstupovať do sporov o individuálnych záujmoch spotrebiteľov ako vedľajší účastníci. Článok 7 ods. 2 tejto smernice priznáva týmto združeniam procesné práva pokiaľ ide o ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Smernica teda nič nehovorí o prípadnej účasti združení na ochranu spotrebiteľov v individuálnych sporoch. Toto mlčanie sa ale v žiadnom prípade nedá chápať ako zákaz takejto činnosti. Z článku 8 Smernice Rady č. 93/13 EHS vyplýva, že členské štáty môžu zaviesť opatrenia, ktoré sú priaznivejšie pre spotrebiteľa, ako tie, ktoré sú stanovené v smernici. Takýmto opatrením môže byť aj pripustenie vedľajšieho účastníctva v konaní. Občiansky súdny poriadok účinný do 31.12.2014 v ustanovení § 93 a ani v iných ustanoveniach neupravoval, aby podmienkou pre vstup vedľajšieho účastníka do konania mal byť výslovný súhlas účastníka, na strane ktorého má vedľajší účastník vystupovať. Žalovaný uznesenie o pripustení vstupu vedľajšieho účastníka do konania prevzal, proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote odvolanie nepodal a doposiaľ žiaden nesúhlas s jeho vstupom do konania nevyslovil.

Vedľajší účastník v súlade s ustanovením § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014 do konania mohol vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. Možnosť vstupu do konania bola obmedzená len dobou trvania konania. Vedľajší účastník tak mohol vstúpiť do konania kedykoľvek od momentu jeho začatia až do doby, kedy sa konanie skončilo. Začiatok konania je daný dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu (§ 82 ods. 1 O.s.p.).

Ak Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 31.12.2014 v prípade vedľajšieho účastníka ako združenia na ochranu spotrebiteľa nevyžadoval preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu a jeho vstup do konania nepodmieňoval výslovným súhlasom zo strany žalovaného, bolo pripustenie vstupu vedľajšieho účastníka do konania vhodným prostriedkom pre dosiahnutie toho, aby žalovaný ako spotrebiteľ mohol účinnejšie brániť svoje práva vyplývajúce z uzatvorenej spotrebiteľskej zmluvy.

Na právnu úpravu vyplývajúcu z ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 1.1.2015 prihliadať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 1.1.2015, teda v dobe keď v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania.

Zákon č. 353/2014 Z. z. účinný od 01.01.2015 neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity. Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak, je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne platnej zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takom prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti. Čo sa týka nepravej retroaktivity v procesnom práve a názorov v odbornej literatúre na ňu, z povahy procesného práva vyplýva, že nové procesné právo má pôsobiť odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona a to aj pre konania zahájené pred jeho účinnosťou. Účinky procesných úkonov súdu a účastníkov, ktoré s nimi spájala či nespájala skoršia úprava však zostávajú zachované. Oznámenie o vstupe predstavuje procesný úkon vedľajšieho účastníka, ktorým oznamuje svoj vstup do konania a preto na takýto procesný úkon vedľajšieho účastníka sa musí vzťahovať právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014.

Navrhovateľ v podanom odvolaní proti výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že vedľajšiemu účastníkovi súd náhradu trov konania neprizná. Ako dôvod uviedol, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Samotné združenie má pritom v svojich radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie. Združenia na ochranu spotrebiteľa podľa ustanovenia

§ 25 zákona č. 250/2007 Z. z. majú pritom možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva. Ako to vyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. cieľom novelizácie Občianskeho súdneho poriadku bolo posilniť ochranu spotrebiteľa v sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv a umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby, najmä združenia na ochranu spotrebiteľov. Úmyslom zákonodarcu bolo umožniť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľa priamo na ten účel zriadeným subjektom, ktorý bude spôsobilý poskytnúť spotrebiteľovi kvalifikovanú pomoc a ktorý bude v danej oblasti aj materiálne a personálne vybavený a odborne kompetentný. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu žalovaného a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konania, v ktorom pre vstup nebol žiaden dôvod iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných ustanovením § 142 O.s.p. a to najmä účelnosť vynaložených trov konania. Trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Účelnosť je vlastnosť, ktorá sleduje naplnenie cieľa a opodstatnená je v prípade, že vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze. Účelnosť by mala byť posudzovaná pri každom úkone právnej služby samostatne. Nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nemožno priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových procesne významných skutočností. Uvedené možno aplikovať aj na podanie advokáta, ktoré neobsahuje žiadne skutočnosti vťahujúce sa na predmet sporu, na skutočnosti, ktoré zostali medzi účastníkmi konania sporné a treba ich dokazovať a sú významné pre posúdenie veci samej. Činnosť vedľajšieho účastníka rozhodne nemožno považovať za tak odborne náročnú, aby si vyžadovala úplné právnické vzdelanie.

Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 212 O.s.p. preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Novelou Občianskeho súdneho poriadku vykonanou zákonom č. 384/2008 Z.z., bola s účinnosťou od 15.10.2008 zavedená druhá skupina subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. Nové ust. § 93 ods. 2 O.s.p. však práve v prípade právnických osôb zameraných na ochranu práv spotrebiteľa, nevyžaduje preukazovanie právneho záujmu na výsledku sporu. Cieľom navrhovanej úpravy je, vychádzajúc z dôvodovej správy, rozšíriť ochranu práv na prípady, na ochrane ktorých existuje dôležitý verejný záujem, avšak v ktorých by bolo veľmi problematické zo strany subjektov, ktoré majú vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti záujem na ochrane tohto verejného záujmu vstupovať do konania ako vedľajší účastníci. Dôvodom je fakt, že v danej situácii by bolo takmer nemožné preukázať právny záujem na výsledku sporu. V praxi ide hlavne o právnické osoby v postavení mimovládnych organizácií zameraných na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a pod..

Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách nestanovuje, že združenia na ochranu spotrebiteľov musia mať právo vstupovať do sporov o individuálnych záujmoch spotrebiteľov ako vedľajší účastníci. Článok 7 ods. 2 tejto smernice priznáva týmto združeniam procesné práva, pokiaľ ide o ochranu kolektívnych záujmov spotrebiteľov. Smernica teda nič nehovorí o prípadnej účasti združení na ochranu spotrebiteľov v individuálnych sporoch. Toto mlčanie sa ale v žiadnom prípade nedá chápať ako zákaz takejto účasti. Z článku 8 Smernice Rady č. 93/13/EHS vyplýva, že členské štáty môžu zaviesť opatrenia, ktoré sú priaznivejšie pre spotrebiteľa ako tie, ktoré sú stanovené v smernici. Takýmto opatrením môže byť aj pripustenie vedľajšieho účastníctva v konaní.

Vedľajší účastník v súlade s ustanovením § 93 ods. 3 O. s. p. v znení účinnom do 31.12.2014 do konania mohol vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom

súdu. Možnosť vstupu do konania bola obmedzená len dobou trvania konania. Vedľajší účastník tak mohol vstúpiť do konania kedykoľvek od momentu jeho začatia až do doby, kedy sa konanie skončilo. Začiatok konania je daný dňom, keď došiel súdu návrh na jeho začatie alebo keď bolo vydané uznesenie, podľa ktorého sa konanie začína bez návrhu (§ 82 ods. 1 O.s.p.).

Vo veci sa nedá stotožniť s argumentáciou o nemožnosti priznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi pre rozpor s právnou úpravou vedľajšieho účastníctva a úpravou náhrady trov konania, ako aj z dôvodu neúčelnosti týchto trov len preto, lebo vedľajší účastník je inštitúciou zriadenou na ochranu spotrebiteľa.

Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejmé z ust. § 93 ods. 4 O.s.p.. Vstupom do konania mu vznikajú i práva a povinnosti súvisiace s náhradou trov konania upravenou v ust. § 142 a nasl. O.s.p.. To znamená, že v prípade úspechu v spore mu môže byť priznaná náhrada trov konania a v prípade neúspechu môže byť zase zaviazaný na náhradu trov konania.

V prejednávanej veci žalobca v konaní úspech nemal, nakoľko jeho žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá. Preto pri rozhodovaní o trovách konania sa muselo vychádzať z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. S prihliadnutím na výsledok sporu žalobca je preto povinný nahradiť vedľajšiemu účastníkovi vystupujúcemu na strane úspešného žalovaného trovy konania.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť i advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom, a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené sú vždy potrebné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní advokátom. Právo každého na právnú pomoc v konaní pred súdmi je pritom základným ústavným právom upraveným v čl. 47 Ústavy Slovenskej republiky. Právnú pomoc advokáti poskytujú za odmenu, a preto je na mieste, aby v prípade, ak vzniknú zákonné predpoklady pre priznanie náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi, táto náhrada trov konania vedľajšiemu účastníkovi aj priznaná bola. V opačnom prípade by ústavné právo vedľajšieho účastníka na právnú pomoc pôsobilo odradzujúco, nakoľko všetky trovy s tým spojené by musel znášať zo svojich prostriedkov.

Na právnú úpravu vyplývajúcu z oslovenia §93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom od 01.01.2015 prihliadať nemožno, nakoľko vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu pred 01.01.2015, teda v dobe kedy v tom čase účinný Občiansky súdny poriadok nevyžadoval ako súčasť podnetu aj súhlas účastníka so vstupom do konania.

Zákon č. 353/2014 Z.z. účinný od 1.1.2015 neobsahuje vlastné prechodné ustanovenia a preto je potrebné jeho účinky vykladať v súlade s princípom zákazu pravej retroaktivity. Ak nie je v prechodných ustanoveniach výslovne uvedené inak je pri strete starej a novej úpravy nutné vychádzať zo všeobecne platnej zásady nepravej retroaktivity procesných noriem, teda aplikácie nových procesných noriem pre skôr začaté konania. V takom prípade sa v konaní pokračuje podľa neskoršieho zákona s tým, že právne účinky úkonov uskutočnených skôr zostávajú v platnosti. Čo sa týka nepravej retroaktivity v procesnom práve a názorov v odbornej literatúre na ňu z povahy procesného práva vyplýva, že nové procesné právo má pôsobiť odo dňa nadobudnutia účinnosti nového zákona a to aj pre konania zahájené pred jeho účinnosťou. Účinky procesných úkonov súdu a účastníkov, ktoré s nimi spájala či nespájala skoršia úprava však zostávajú zachované. Oznámenie o vstupe predstavuje procesný úkon vedľajšieho účastníka, ktorým oznamuje svoj vstup do konania a preto na takýto procesný úkon vedľajšieho účastníka sa musí vzťahovať právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 93 ods. 3 O.s.p. v znení účinnom do 31.12.2014.

Pre posúdenie možnosti priznať vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nie je smerodajné, že vedľajší účastník v čase vstupu do konania o spore nemal žiadnu vedomosť. O predmete sporu sa vedľajší účastník mohol dozvedieť až z obsahu žaloby a jej príloh, pričom tieto listiny mu mohli byť doručené až po tom, čo vstúpil do konania ako vedľajší účastník. Žaloba s prílohami sa totiž podľa

ustanovenia § 114 ods. 2 O.s.p. mohla doručiť len žalovanému, resp. vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovaného.

Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p., rozhodnutie vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a z tohto titulu úspešnému vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške 16,69 eur. Predmetom odvolacieho konania nebola vec sama, ale iba trovy, v dôsledku čoho sa základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby (spísanie vyjadrenia k odvolaniu) vo výške 16,60 eur znížila na jednu polovicu, teda na čiastku 8,30 eur (§ 10 ods. 1, § 13a ods. 2 písm. b/ Vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). Po pripočítaní režijného paušálu za úkon vykonaný v roku 2015 vo výške 8,39 eur celkové trovy vynaložené vedľajším účastníkom v odvolacom konaní dosiahli sumu 16,69 eur.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.